

**КАФЕДРА ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ І
КОНТРОЛЮ**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан

_____ доц. А. В. Стасишин
(підпис)

“__” серпня 2024 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ І ОПТИМІЗАЦІЯ
ОПОДАТКУВАННЯ
(назва навчальної дисципліни)

галузь знань: _____ 07 "Управління та адміністрування"
(шифр та найменування галузі знань)

спеціальність: _____ 071 - "Облік і оподаткування"
(код та найменування спеціальності)

спеціалізація: Облік, аналіз та фінансові розслідування
(найменування спеціалізації)

освітній ступінь: _____ магістр _____
(бакалавр, магістр)

ЛЬВІВ 2024

Програма навчальної дисципліни Організація обліку і оптимізація оподаткування
для студентів за галуззю знань 07 "Управління та адміністрування"
спеціальності 071 - "Облік і оподаткування"
спеціалізації Облік, аналіз та фінансові розслідування
освітнього ступеня бакалавр/магістр магістр

"30" серпня 2024 року - 7 с.

Розробник: Лобода Н.О., доцент кафедри обліку, аналізу і контролю ЛНУ ім. Івана Франка, к.е.н.
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Розглянуто та ухвалено на засіданні кафедри обліку, аналізу і контролю

Протокол № 1 від "28" серпня 2024 р.

В.о. завідувач кафедри _____
(підпис)

доц. Приймак С.В.
(прізвище, ініціали)

Розглянуто та ухвалено Вченою радою факультету управління фінансами та бізнесу

Протокол № 1 від "29" серпня 2024 р.

РОЗДІЛ 1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Предмет навчальної дисципліни

Предмет навчальної дисципліни: теоретичні і практичні засади побудови системи обліку і оптимізації оподаткування та організації облікового процесу на підприємстві.

Мета навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: набуття студентами теоретичних знань і практичних навичок з організації обліку і оптимізації оподаткування на підприємстві.

Основні завдання

У процесі вивчення дисципліни перед студентами поставлено такі **завдання**:

- формування знань і вмінь з організації бухгалтерського обліку;
- налагодження обліково-контрольного й аналітичного процесів, орієнтованих на інформаційне забезпечення управлінських рішень;
- розуміння концептуальних засад загальної системи та спеціальних режимів оподаткування;
- вивчення основних законодавчих та нормативних актів, які регламентують питання обліку;
- розгляд механізмів обчислення та сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), які запроваджені в Україні;
- застосування елементів оптимізації податків в практичній діяльності суб'єктів господарювання;
- навчитись робити обґрунтовані об'єктивні висновки і пропозиції за результатами проведених досліджень.

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки бакалаврів/магістрів

вивчення дисципліни ґрунтується на знанні таких дисциплін Організація і методика контролю та аудиту, Організація і методика фінансових розслідувань, Облік і оподаткування за видами економічної діяльності.

Вимоги до компетентностей, знань і умінь:

В результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі компетентності:

загальні:

- ЗК01. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК03. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК04. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

спеціальні:

СК01. Здатність формувати та використовувати облікову інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень на всіх рівнях управління підприємством в цілях підвищення ефективності, результативності та соціальної відповідальності бізнесу.

СК02. Здатність організовувати обліковий процес та регламентувати діяльність його виконавців у відповідності з вимогами менеджменту підприємства.

СК03. Здатність застосовувати теоретичні, методичні і практичні підходи щодо організації обліку, контролю, планування та оптимізації податкових розрахунків.

Вивчення навчальної дисципліни «Організація обліку і оптимізація оподаткування» передбачає досягнення такого кваліфікаційного рівня підготовки фахівця, за якого він повинен:

а) знати:

- сутність і концептуальні основи організації бухгалтерського обліку та особливості оподаткування підприємств за видами діяльності та системами оподаткування;

- нормативно-правове забезпечення процесів організації та ведення бухгалтерського обліку і оподаткування господарських операцій на підприємствах;
- порядок організації бухгалтерського обліку в умовах використання інформаційно-комунікаційних технологій;
- місце і значення облікової та податкової систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств;
- сучасні методи, принципи і форми детального обґрунтування висновків для подальшого прийняття ділових управлінських рішень щодо впровадження нових пропозицій в частині виявлення резервів щодо підвищення ефективності роботи суб'єктів господарювання;
- особливості організації бухгалтерського обліку на окремих ділянках та сутність об'єктів обліку, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності;
- спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування із застосуванням теорії та методів економічної науки.

б) уміти:

- використовувати основні законодавчі та нормативні акти, які регламентують основні аспекти організації бухгалтерського обліку, порядок ведення обліку і звітності в оподаткуванні;
- правильно застосовувати податкове законодавство, з врахуванням особливостей оподаткування підприємств;
- вирішувати завдання різних видів складності щодо процесів організації та ведення бухгалтерського обліку і оподаткування господарських операцій на підприємствах;
- використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері організації обліку та оподаткування;
- знаходити нові підходи та пропозиції щодо вирішення конкретних ситуаційних проблем у сфері виробничих ситуацій та економічного розвитку;
- застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання;
- демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Програмні результати навчання

ПР01. Вміти розвивати та підвищувати свій загальнокультурний і професійний рівень, самостійно освоювати нові методи роботи та знання щодо комплексного бачення сучасних проблем економіки та управління.

ПР04. Організовувати, розвивати, моделювати системи обліку і координувати діяльність облікового персоналу з урахуванням потреб менеджменту суб'єктів господарювання.

ПР14. Обґрунтовувати вибір і порядок застосування управлінських інформаційних технологій для обліку, аналізу, аудиту та оподаткування в системі прийняття управлінських рішень з метою їх оптимізації.

Опанування навчальною дисципліною повинно забезпечувати необхідний рівень сформованості вмінь:

Назва рівня сформованості вміння	Зміст критеріїв сформованості вміння
1. Репродуктивний	Вміння відтворювати знання, передбачені даною програмою
2. Алгоритмічний	Вміння використовувати знання в практичній діяльності при розв'язанні типових завдань і виробничих ситуацій
3. Творчий	Здійснювати евристичний пошук і використовувати знання для розв'язання нестандартних завдань та проблемних ситуацій

Навчальна програма складена на 4 кредити.

Форма контролю: поточний, ПМК, екзамен.

РОЗДІЛ 2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер теми	Назва теми
1	Принципи організації бухгалтерського обліку та теоретичні засади оптимізації оподаткування на підприємстві
2	Нормативно-правове забезпечення облікового та податкового процесів та облікова політика підприємства
3	Формування і функціонування облікових підрозділів
4	Формування системи документування господарських операцій та документообігу
5	Особливості організації обліку активів, капіталу та зобов'язань
6	Організаційні засади обліку доходів, витрат і фінансових результатів діяльності підприємства
7	Організація управлінського обліку та узагальнення даних для цілей управління
8	Формування та опрацювання фінансової, управлінської й податкової звітності підприємства

РОЗДІЛ 3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Принципи організації бухгалтерського обліку та теоретичні засади оптимізації оподаткування на підприємстві

Основні передумови організації обліку. Загальні вимоги щодо організації обліку. Сутність облікової політики та її місце в управлінні підприємством. Принципи та елементи формування облікової політики. Вплив облікової політики на результати діяльності підприємства. Виникнення та історичний розвиток оподаткування. Суть податків, їх ознаки як економічної категорії в економіці України. Елементи системи оподаткування. Класифікація податків, її ознаки.

Тема 2. Нормативно-правове забезпечення облікового та податкового процесів та облікова політика підприємства

Державне регулювання бухгалтерського обліку, оподаткування та звітності в Україні.

Система нормативно-правового забезпечення бухгалтерського обліку та оподаткування в Україні.

Принципи організації нормативно-правового забезпечення. Організація облікової політики підприємства. Наказ про облікову політику.

Тема 3. Формування і функціонування облікових підрозділів

Організаційна структура бухгалтерської служби. Організаційна побудова апарату бухгалтерії. Модель структури організаційного забезпечення обліку. Бухгалтерська служба апарату управління Бухгалтерська служба апарату управління. Обов'язки бухгалтерської служби підприємства. Централізована структура бухгалтерії. Децентралізована структура бухгалтерії. Структура бухгалтерії великого підприємства. Призначення та функції бухгалтерської служби. Завдання бухгалтерії при здійсненні нею своїх функцій. Організація робочого місця бухгалтера та його відповідальність.

Тема 4. Формування системи документування господарських операцій та документообігу

Сутність діловодства та документування в умовах ринкових відносин.

Моделі організації документообігу на підприємстві. Модель номенклатури справ бухгалтерії підприємства. Класифікація бухгалтерських документів.

Організація документообігу. Основні етапи створення системи управління документообігом. Модель організації документообігу на підприємстві.

Тема 5. Особливості організації обліку активів, капіталу та зобов'язань

Методологічні особливості організації бухгалтерського обліку активів, капіталу та зобов'язань за різних організаційно-правових форм господарювання.

Організація облікових номенклатур в обліку активів, капіталу та зобов'язань.

Особливості організації обліку надходження, експлуатації та вибуття необоротних активів. Організація обліку надходження витрат, вибуття та використання запасів на виготовлення продукції. Організація документування. Організація документообігу в обліку активів, капіталу та зобов'язань.

Тема 6. Організаційні засади обліку доходів, витрат і фінансових результатів діяльності підприємства

Методологічні особливості організації обліку доходів, витрат і фінансових результатів діяльності підприємств різних організаційно-правових форм господарювання.

Тема 7. Організація управлінського обліку та узагальнення даних для цілей управління

Поняття організації управлінського контролю та його складові. Завдання організації управлінського контролю, його суб'єкти та об'єкти. Методи проведення управлінського контролю. Організація бухгалтерського контролю: сутність, його відмінність від управлінського контролю, послідовність процедур.

Тема 8. Формування та опрацювання фінансової, управлінської й податкової звітності підприємства

Загальні принципи складання та подання фінансової, управлінської й податкової звітності підприємства. Організація заключних робіт перед складанням річного звіту.

Особи, які несуть відповідальність за складання податкової звітності. Подання податкової звітності до контролюючих органів. Внесення змін до податкової звітності.

Порядок виправлення помилок у звітності. Організація подання та оприлюднення звітності.

РОЗДІЛ 4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996 – XIV [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
3. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень» від 05.10. 2017 р. № 2164-VIII [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2164-19>.
4. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку. Наказ МФУ від 30.11.99 р.№ 291 [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>
5. Національні положення стандарти бухгалтерського обліку №№1-34 [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://vobu.ua/ukr/documents/accounting/item/natsionalni-polozhennya-standarti-bukhgalterskogo-obliku?app_id=24.
6. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Наказ МФУ від 30.11.1999 р. № 291 [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.
7. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит : [навч. посіб.] / [Є. М. Романів, С. В. Приймак, А.П. Шот, С.М. Гончарук та інші]. – Львів. : ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. – 772с.
8. Гарасим П. М. Організація обліку і звітності : [навч. посіб.] / Гарасим П. М., Приймак С. В., Гарасим М. П. – Львів : НВФ „Українські технології”, 2012. – 328 с.
9. Карпушенко М. Ю. Організація обліку : [навч. посіб. для студентів економічних спеціальностей, які навчаються за спеціальністю „Облік і аудит”] / М. Ю. Карпушенко; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х. : ХНАМГ, 2011. – 241 с.
10. Лобода Н.О. Облік і звітність в оподаткуванні. Практикум: [навч. посібник] / Н.О. Лобода., Ю.П. Лобода. – Львів: видавництво "Ліга прес", 2014. – 200 с.

11. Мединська Т.В. Єдиний податок: оподаткування, облік і звітність: [навч.-практичний посібник] / Т.В. Мединська, О.М. Чабанюк. – К.: Алеута, 2012. – 188 с.
12. Мединська Т.В. Податкова система: [навч. посіб.] / Т.В. Мединська, Н.І. Власик. – Львів: “Магнолія-2006”, 2012. – 424 с.
13. Організація обліку : [навч. посіб.] / Костишина М.Т., Киричук У.М., Лобода Н.О., Демко М.Я. – Львів : ЛДФА, 2011. – 192 с.
14. Організація бухгалтерського обліку : [навч. посіб.] / Чацкіс Ю. Д., Гейєр Е. С., Наумчук О. А., Власова І. О. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 564 с.
15. Оподаткування суб’єктів господарювання: навч. посіб. / [В. П. Хомутенко, І. С. Луценко, А.В. Хомутенко, О. Г. Волкова]; за заг. ред. В.П. Хомутенко. – Одеса: «ВМВ», 2014. – 418с.
16. Романів Є.М. Бухгалтерський облік (загальна теорія): [навч. посіб.] / Є.М. Романів, Н.О. Лобода. – Львів: ЛДФА, 2014. – 265 с.
17. Стасишин А.В., Ярема Я.Р., Ситник Н.С., Романів Є.М. Податкова система : навчальний посібник. Львів : Магнолія 2006. 2020. 400 с.
18. Сльозко Т. М. Організація обліку : [навч. посіб.] / Т. М.Сльозко. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 224 с.

РОЗДІЛ 5. ІНТЕРНЕТ САЙТИ

[http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua) - Верховна Рада України.

[http:// www.minfin.gov.ua](http://www.minfin.gov.ua) - Міністерство фінансів України.

<http://www.ac-rada.gov.ua/> - веб-сайт Рахункової палати України.

<http://www.treasury.gov.ua> - веб-сайт Державної казначейської служби України

[http:// www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua) - Державний комітет статистики України.

[http:// www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3](http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3) – Бібліотеки в Україні.

[http:// www.nbuv.gov.ua](http://www.nbuv.gov.ua). – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського